Regionrådsberedningen

SKRIVELSE
2022-03-16

RS 2022-0285

Regionstyrelsen

Beslut om internationellt bistånd

Föredragande regionråd: Irene Svenonius

Ärendebeskrivning

Behovet av bistånd till de nödställda i Ukraina är stort och Region Stockholm avser att stödja landet med internationellt bistånd och även planera för vård av medborgare som kommer till Sverige. Utifrån de förutsättningar som lagligen medges bör rätten att fatta beslut om internationellt bistånd ändras för att möjliggöra ett snabbare beslutsfattande. Region Stockholms reglemente, de allmänna bestämmelserna, föreslås därför ändras så att regionstyrelsen ges rätt att fatta beslut till ett värde om högst 50 miljoner kronor vid varje tillfälle samt att till regiondirektören delegeras rätt från regionstyrelsen att fatta beslut om högst 10 miljoner kronor vid varje tillfälle.

Förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår regionstyrelsen föreslå att regionfullmäktige beslutar följande.

1. Reglemente med allmänna bestämmelser för Region Stockholms nämnder revideras så att regionstyrelsen ges rätt enligt 29 § att besluta om internationellt bistånd med högst 50 miljoner kronor vid varje tillfälle fram till den 31 december 2022.

Regionrådsberedningen föreslår att regionstyrelsen, under förutsättning av regionfullmäktiges beslut, beslutar följande.

2. Regionstyrelsens delegationsordning revideras genom ett tillägg som ger regiondirektören rätt att besluta om internationellt bistånd enligt lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter med högst 10 miljoner kronor vid varje tillfälle fram till den 31 december 2022.

3. Paragrafen justeras omedelbart.

Regionrådsberedningens motivering

Den ryska regimens olagliga och brutala invasion av Ukraina har orsakat stor nöd och förödelse. Miljontals människor har tvingats på flykt, hela

städer lider brist på både mat och vatten samtidigt som den ukrainska sjukvården är satt under stor press.

Läget kräver att den fria världen gör allt vi kan för att bistå det ukrainska folket och den ukrainska staten i denna svåra stund. Region Stockholm har som ambition att så långt vi kan hjälpa de nödställda genom humanitärt stöd, men även genom att erbjuda vård till de ukrainska medborgare som lyckats fly till Sverige.

Med stöd av de särskilda bestämmelserna i befogenhetsplanen kan regionen ge internationellt bistånd till Ukraina i form av utrustning, utbildning och rådgivning. Hittills har regionen nyttjat dessa bestämmelser och sjukvårdsutrustning som tidigare skickats via regionen har anlänt till Ukraina. Men kriget utvecklas snabbt och den osäkra situationen gör att beslut om internationellt bistånd från Region Stockholm måste kunna fattas snabbare än vad som i dag är möjligt för att biståndet ska få största möjliga effekt.

Därför föreslår Regionsrådsberedningen att förutsättningarna för rätten att fatta beslut om internationellt bistånd ändras i reglementet för Region Stockholm fram till den 31 december i år. Därutöver föreslås att regionstyrelsen ges rätt att delegera till regiondirektören att fatta beslut i vissa fall. Ändringarna innebär att regionstyrelsen ges rätt att fatta beslut till ett värde om högst 50 miljoner kronor vid varje tillfälle samt att till regiondirektören delegeras rätt från regionstyrelsen att fatta beslut om högst 10 miljoner kronor vid varje tillfälle.

Beslutsunderlag

1. Regiondirektörens tjänsteutlåtande

Irene Svenonius

Regionledningskontoret
Anne Rundquist

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2022-03-14

RS 2022-0285

Regionstyrelsen

Beslut om internationellt bistånd

Regionledningskontorets förslag till beslut

Regionledningskontoret föreslår regionstyrelsen föreslå att regionfullmäktige beslutar följande.

1. Reglemente med allmänna bestämmelser för Region Stockholms nämnder revideras så att regionstyrelsen ges rätt enligt 29 § att besluta om internationellt bistånd med högst 50 miljoner kronor vid varje tillfälle fram till den 31 december 2022.

   Regionledningskontoret föreslår regionstyrelsen, under förutsättning av regionfullmäktiges beslut, beslutar följande.

2. Regionstyrelsens delegationsordning revideras genom ett tillägg som ger regiondirektören rätt att besluta om internationellt bistånd enligt lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter med högst 10 miljoner kronor vid varje tillfälle fram till den 31 december 2022.

3. Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Behovet av bistånd till de nödställda i Ukraina är stort och Region Stockholm avser att stödja landet med internationellt bistånd och även planera för vård av medborgare som kommer till Sverige. Utifrån de förutsättningar som lagligen medges bör rätten att fatta beslut om internationellt bistånd ändras för att möjliggöra ett snabbare beslutsfattande. Region Stockholms reglemente, de allmänna bestämmelserna, föreslås därför ändras så att regionstyrelsen ges rätt att fatta beslut till ett värde om högst 50 miljoner kronor vid varje tillfälle samt att till regiondirektören delegeras rätt från regionstyrelsen att fatta beslut om högst 10 miljoner kronor vid varje tillfälle.

Bakgrund
Regionstyrelsen har den 8 mars 2022, RS 2022-0236, beslutat att föreslå regionfullmäktige att ge sitt stöd för rätten till fria demokratiska val och nationellt självbestämmande samt fördömande av Rysslands invasion av Ukraina. I samma beslut uppdras åt regiondirektören att genomföra en inventering av möjliga internationella stödformer för Region Stockholms verksamheter.

Av bestämmelsen i 2 kap. 1 § kommunallagen (2017:725) följer att kommuner och regioner inte själva får ha hand om sådana angelägenheter som ankommer enbart på staten, en annan kommun, en annan region eller någon annan att handha. Bestämmelsen återspeglar att det finns områden som allmänt sett är en exklusiv angelägenhet för andra såsom till exempel staten när det gäller utrikes- och biståndspolitiken.

Genom särskild kompetensutvidgande lagstiftning har kommuner och regioner möjlighet att under vissa förutsättningar ägna sig åt internationellt bistånd. Olika förutsättningar gäller för internationellt bistånd, beroende på om landet får svenskt statligt bistånd eller inte. I det följande beskrivs förutsättningarna i huvuddrag, baserat på lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter, nedan kallad befogenhetslagen.

Till länder som får svenskt statligt bistånd får bistånd lämnas i form *av utrustning, rådgivning, utbildning eller på annat sätt*. Bistånd i form av ekonomiskt stöd får då lämnas endast för att genomföra utbildning och rådgivning (5 kap. 4 §). Ekonomiskt bistånd i form av ”pengar” är otillåtet.

Det råder anmälningsplikt till SIDA om biståndet avser annat än utrustning som regionen inte längre behöver för sin verksamhet (5 kap. 9 §).

Ukraina är en stat som fått statligt bistånd före invasionen i landet skedde. Region Stockholm har alltså rätt att lämna internationellt bistånd till Ukraina, i form av utrustning, rådgivning, utbildning eller på annat sätt. Bistånd i form av ekonomiskt stöd får endast lämnas för att genomföra utbildning och rådgivning. Ekonomiskt bistånd i form av ”pengar” är otillåtet. För samma ändamål får bistånd lämnas till en internationell hjälporganisation för hjälp till landet. Att särskilt beakta idag är dock att landet befinner sig i en väpnad konflikt och därmed tangerar rätten det område som är exklusivt förbehållet staten, dvs. utrikes- och biståndspolitiken.

Region Stockholm kan även lämna bistånd till staten Ukraina som kanaliseras via SKR, Socialstyrelsen eller annan statlig aktör på samma villkor som direkt till landet.

Regionstyrelsen har på delegation av dess ordförande den 27 februari 2022, RS 2022-0030 fattat beslut om bistånd i form av utrustning till nödställda i Ukraina som överlämnats till den Ukrainska ambassaden.

Regionledningskontorets förslag och motivering
Nöden till följd av kriget i Ukraina är stor. Region Stockholms ambition och vilja är att så långt vi kan bistå Ukraina och de nödställda utifrån de behov som framkommer på kort och lång sikt. I Sverige pågår intensivt arbete för att stödja de nödställda på olika sätt genom humanitärt stöd till de som är kvar i Ukraina men också hur vård ska kunna ges till de medborgare som anländer till Sverige. Socialstyrelsen och även Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, planerar för olika former av stöd i form av vård, läkemedel och annat bistånd.

Regioner kan med stöd av de särskilda bestämmelserna i befogenhetslagen ge internationellt bistånd till Ukraina i form av utrustning, utbildning och rådgivning. För stöd till ukrainska medborgare som söker vård i Sverige ges det på annan rättslig grund än enligt befogenhetslagarna. Kontant stöd är inte möjligt att lämna.

Med beaktande av den säkerhetspolitiska läge som råder är det av stor vikt att insatser i form av internationellt bistånd till landet samordnas och bedöms som lämpligt utifrån det statliga ansvaret för utrikes- och försvarspolitik samt ansvaret för internationellt bistånd.

I syfte att möjliggöra beslut om internationellt bistånd till Ukraina som oftast behöver fattas snabbt föreslås att förutsättningarna för rätten att fatta beslut om internationellt bistånd ändras i reglementet för Region Stockholm. Vidare föreslås att regionstyrelsen får delegera till regiondirektören att fatta beslut i vissa fall.

Förslag till ändring i 29 § reglementet med allmänna bestämmelser för Region Stockholm

Justering av beloppsnivån beträffande regionstyrelsens mandat att besluta om internationellt bistånd enligt lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter föreslås utökas till 50 000 000 kr vid varje tillfälle.

Nuvarande lydelse	*Ny lydelse*
Särskilda bemyndiganden 29 § Beslut om internationellt bistånd enligt lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter får fattas av regionstyrelsen om biståndet uppgår till högst *100 000* kronor för varje tillfälle.	**Särskilda bemyndiganden** 29 § Beslut om internationellt bistånd enligt lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter får fattas av regionstyrelsen om biståndet uppgår till högst *50 000 000* kronor för varje tillfälle.

Förslag till tillägg i delegationsordning för regionstyrelsen

En ny ärendekategori beträffande internationellt bistånd och tillhörande delegering till regiondirektören föreslås

Nummer	Ärendekategori	Delegat	Kommentar
1.13	*Beslut om internationellt bistånd enligt lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter får fattas av regiondirektören om biståndet uppgår till högst 10 000 000 kronor för varje tillfälle.*	Regiondirektören	

Ekonomiska konsekvenser
Beslutet ger inga andra ekonomiska konsekvenser utöver vad som kan komma att framgå av kommande beslut.

Carina Lundberg Uudelepp
Regiondirektör

Anne Rundquist
Chefsjurist